

רשות ניירות ערך
ISRAEL SECURITIES AUTHORITY
מחלקת תאגידים www.isa.gov.il

כח' תמוז תשע"ט
31 יולי 2019

החלטת אכיפה חשבונאית 1-19

רקע:

בעת האחרונה נתקל סגל הרשות במספר מקרים בהם תאגידים מדווחים דיווחו על העברת כספים מהתאגיד המדווח לבעלי שליטה או מי מטעמם בניגוד להוראות הדין. על רקע זה סגל הרשות מוצא לנכון להדגיש כי במקרים כאמור, תאגיד נדרש לבחון את השלכות העברת הכספים הן בהיבט הדוחות הכספיים; הן בהיבט עמידה בהוראות הדין בקשר עם עסקאות של תאגיד עם בעל שליטה בו; והן בהיבט השפעה על הערכת התאגיד את אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי והגילוי. להלן תובא דוגמא למקרה כאמור ולהחלטות שהתקבלו.

נושא ההחלטה:

משיכות כספים שלא כדין על ידי בעל השליטה.

תאריך ההחלטה:

ינואר 2019.

סוג ותאריך הדיווח:

דוחות כספיים לרבעון השני והשלישי לשנת 2018.

תיאור המסכת העובדתית והטיפול החשבונאי שיושם:

החברה עוסקת בתחום הנדל"ן המניב בארה"ב. במהלך הרבעון השני של שנת 2018 ביצעה החברה מהלך של נטילת מימון מחדש למספר נכסים שלה, בד בבד עם נטילת מימון מחדש למספר נכסים בבעלותו הפרטית של בעל השליטה בחברה (100%) (היינו נכסים אלה לא מוחזקים על ידי החברה, להלן – "נכסים בבעלות בעל השליטה"). במועד המימון מחדש, חלק מהסכומים העודפים שנתרו

במסגרת המימון מחדש לנכסי החברה, הועבר לפירעון הלוואה בגין נכס בבעלות בעל השליטה (להלן – "ההעברה").

העברה זו התגלתה על ידי החברה בעת עריכת הדוחות הכספיים לרבעון השלישי לשנת 2018. במועד גילוי ההעברה, נדרש בעל השליטה להשיב את הכספים לחברה בתוספת ריבית, והכספים הושבו. כפועל יוצא מההעברה, דוחותיה הכספיים של החברה לרבעון שני 2018, כפי שפורסמו לציבור, כללו טעות ברישום יתרות החו"ז מול בעל השליטה. בנוסף, לא נכלל גילוי במסגרת הביאורים בדוחות הכספיים למאפייני עסקת המימון מחדש ולדבר ההעברה.

באשר לדוחותיה הכספיים של החברה לרבעון השלישי לשנת 2018 - הרי שיתרות החו"ז מול בעל השליטה בדוחות אלה שיקפו את היתרות הנכונות, אולם לא נכלל גילוי בדבר ההעברה והשלכותיה במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים (יצוין כי החברה כללה גילוי בדבר ההעברה במסגרת דוח הדירקטוריון שצורף לדוחות אלה בלבד).

לעמדת החברה, הטעות ביתרות החו"ז מול בעל השליטה שנכללה במסגרת דוחות רבעון שני 2018 כאמור, והעדר גילוי מלא במסגרת דוחות אלה, אינם מגיעים לכדי טעות מהותית. זאת, בשל העובדה שמדובר בסכומים שהועברו בשגגה, בהיקף מספר מיליוני דולרים בודדים וכן לאור העובדה שהסכומים כבר הושבו לחברה. יתרה מכך, לעמדתה של החברה כפי שהוצגה בפני סגל הרשות בתחילה, שתי עסקאות המימון מחדש (המימון מחדש לנכסי החברה והמימון מחדש לנכסי בעל השליטה) לא היו קשורות זו לזו, ומשכך עסקת המימון מחדש לנכסי החברה לא מהווה עסקה שלבעל השליטה עניין אישי באישורה. על כן, לא מדובר בפעולה שבוצעה בניגוד להוראות הדין. בנוסף, ומטעמים אלה, העדר הגילוי בדוחות רבעון שלישי 2018 אינו מהווה לעמדת החברה טעות מהותית.

על אף אמור לעיל, ולאור שאלות שהועלו על ידי סגל הרשות, החברה בחנה בשנית את מאפייני הסכמי המימון מחדש של נכסיה ושל נכסי בעל השליטה, על מנת לבחון האם נדרש היה לאשר את עסקת המימון מחדש לנכסי החברה כעסקה שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה. הבחינה הנוספת של הסכמי המימון כאמור העלתה כי שתי עסקאות המימון מחדש (של נכסי החברה ושל נכסי בעל השליטה) משולבות וכרוכות זו בזו (בין היתר בשל קיומם של שעבודים צולבים בין ההלוואות לפיהם במקרה של אי עמידה של החברה בתנאי ההלוואות בגין נכסיה, ניתנה למלווה האפשרות להיפרע מנכסי בעל השליטה וכן בשל ערבויות שהעמיד בעל השליטה לשתי ההלוואות).

על רקע ממצאים אלה החברה הגיעה למסקנה כי היה עליה להביא את עסקת המימון מחדש בגין נכסיה לאישור בוועדת הביקורת והדירקטוריון של החברה כעסקה שלבעל השליטה יש בה עניין אישי (אישור אשר ניתן בדיעבד). יתרה מכך, לאור ממצאים אלה, קבעה החברה כי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי אינה אפקטיבית נוכח קיומה של חולשה מהותית ברכיב בקרת העל וזרימת המידע בזמן אמת בין להנהלה ולדירקטוריון.

החלטת סגל הרשות:

לעמדת סגל הרשות, הטעות שנכללה במסגרת דוחותיה הכספיים לרבעון השני ולרבעון השלישי לשנת 2018 הינה טעות מהותית.

בסיס ההחלטה:

כמפורט בהחלטת רשות ניירות ערך מספר 4-99 בענין קוים מנחים לבחינת מהותיות של טעות בדוחות כספיים (להלן – "החלטה 4-99"¹), טעויות בדוחות כספיים הינן מהותיות אם הן יכולות, יחד או כל אחת בנפרד, להשפיע על החלטות כלכליות המתקבלות על ידי משתמשים על בסיס הדוחות הכספיים. המהותיות תלויה בגודל (נדבך כמותי) ובמהות (נדבך איכותי) של הטעות בהתחשב במכלול הנסיבות. על כן, בחינה של שיקולים איכותיים למהותיות של טעות, עשויה להביא למסקנה לפיה הטעות הינה מהותית, על אף ששיעורה נופל מן הספים הכמותיים המפורטים בהחלטה 4-99. בין השיקולים האיכותיים אותם יש לשקול, כמפורט בהחלטה 4-99, יש לבחון באם הטעות נוגעת לפעולות בין תאגיד לבין בעל השליטה בו, ולפעולות שבוצעו בניגוד לדרישות הדין. כאמור, במקרה שבנדון, מדובר בטעות שמקורה בהעברת כספים לבעל השליטה שבוצעה בניגוד להוראות הדין, ועל כן, הטעות ביתרות החו"ז כמו גם העדר הגילוי באשר למאפייני הסכמי המימון מחדש (של נכסי החברה ושל נכסי בעל השליטה), לרבות היותם קשורים וכרוכים זה בזה כמתואר לעיל, ולכך שבוצעו בניגוד להוראות הדין, מהוות טעויות מהותיות בדוחותיה הכספיים של החברה.

תיאור הטיפול שיושם:

החברה קיבלה את עמדת סגל הרשות ותיקנה את הדוחות הכספיים לרבעון השני והשלישי לשנת 2018. כמו כן, החברה תיקנה את הדוח על אפקטיביות הבקרה הפנימית וקבעה כי הבקרה הפנימית אינה אפקטיבית לאור חולשה מהותית שהחברה זיהתה ברכיב בקרת העל וזרימת המידע בזמן אמת להנהלה ולדירקטוריון.

¹ לקישור [לחץ כאן](#)